

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 267. — ŠTEV. 267.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 14, 1934. — SREDA, 14. NOVEMBRA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII

ZVEZNA POSOJILA HIŠNIM LASTNIKOM ZAKLJUČENA

VAŽEN POSVET V WASHINGTONU GLEDE NAČINOV IN SREDSTEV ZA ODPRAVO NEZAPOSLENOSTI

Milijon lastnikov hiš čaka pomoči. — Najbrž jim bodo pomagale druge vladne agenture. — Več nego sto strokovnjakov se posvetuje v Washingtonu glede uspešnih načrtov za borbo proti nezaposlenosti. — Green zahteva, naj bodo nezaposleni zavarovani na stroške delodajalcev.

WASHINGTON, D. C., 13. novembra. — Danes je ustavila svoje kreditno poslovanje "Home Owners Loan Corporation", čije svrha je bila pomagati lastnikom malih zadolženih domov.

To je silno težak udarec za hišne posestnike, ki so težko odplačevali morgiče in obresti.

Mogoče bo prevzela delokrog "Home Owners Loan Corporation" kakšna druga vladna agentura, če se pa to ne bo zgodilo, bodo hišni gospodarji tudi v bodoče odvisni od privatnih kreditnih ustanov.

Prosilec za zvezno posojilo, je še vedno nad en milijon, toda le kakšnih 400,000 jih bo toliko srečnih, da ga bodo dobili. Vsega skupaj je dala "Home Owners Loan Corporation" 650,000 posojil, ki bodo zapadla v petnajstih letih.

WASHINGTON, D. C., 13. novembra. — Predsednik Roosevelt se bo danes posvetoval z delavsko tajnico Miss Perkins in Harry Hopkinsom, ki je načelnik zvezne reliefne administracije.

Pri tem posvetovanju bo navzočih več nego sto izvedencev in strokovnjakov, ki bodo izdelali načrte za pereče socialne probleme, predvsem za nabavo dela nezaposlenim in za zavarovanje proti nezaposlenosti.

Izid posvetovanja bo služil kot podlaga raznih zakonskih osnutkov, ki bodo poverjeni kabinetnemu odseku, kateremu načeljuje Miss Perkins.

Poleg Hopkinsa je bil pri predsedniku tudi Donald Richberg, vodja NRA. Pozneje je predsedoval Roosevelt seji skupnega kabineta.

Pojutrišnjem odpotuje predsednik v Warm Springs, Ga., odkoder se vrne po preteku treh tednov. Tedaj bo po radio pojasnil amerškemu narodu najvažnejša socialna vprašanja.

Spremljala ga bosta državni tajnik Hull in notranji tajnik Ickes, ki je istočasno tudi načelnik zvezne posredovalnice za delo.

Po konferenci je rekla Miss Perkins časniškini poročevalcem, da je zjamčenje dela dosti bolj važnega pomena kakor zavarovanje proti nezaposlenosti.

Predvsem je treba odpraviti vzroke, ki se od časa do časa pojavljajo ter izpodkopljujejo gospodarstvo in delavski trg, česar posledica je nezaposlenost in revščina med najširšimi sloji ameriškega prebivalstva.

Navzlic temu bo pa vlada poskušala rešiti problem zavarovanja. Na razpolago so le surovi osnutki za tozadevno postavbo. Najbrž bo meseca januarja predložena kongresu predloga, ki bo slična Wagner-Costiganovemu zakonskemu osnutku ter bo predvidevala sistem zavarovanja potom posameznih držav in zvezne vlade.

William Green, predsednik American Federation of Labor, je rekel danes poročevalcem, da bodo morali nositi delodajalci vse stroške nameravane zavarovanja proti nezaposlenosti.

To bi bilo ševeda najboljše, toda v tem slučaju obstoji nevarnost, da bi delodajalci svoje izdelke za toliko podražili, kolikor bi morali plačati v tozadevni sklad. Stroški bi padli potemtakem zopet na delavca, ker bi moral vse dražje plačevati.

Francija in Italija proti Japonski

AMERIKA SE JE IZOGNILA POVABILU

Združene države je Liga narodov naprosila za sodelovanje pri posredovanju v Gran Chaco. Stališče neizpremenjeno.

Zeneva, Švica, 13. novembra. — Odbor Lige narodov za Gran Chaco, ki se trudi za poravnavo spora med Bolivijo in Paragvajem zaradi Gran Chaco, je sklenil, da zaprosi Združene države in Brazilijo za sodelovanje.

Generalni tajnik Lige narodov J. A. C. Avenot je bil pooblaščen, da se ob primernem času obrne na te dve države.

Washington, D. C., 13. nov. Uradniki državnega departmeta izjavljajo glede sklepa odbora Lige narodov za Gran Chaco, da Združene države v tem oziru niso izpremenile svojega stališča. Državni tajnik Hull je že opetovano naznanil, da so Zdr. države pripravljene sodelovati pri vshe neodvisnih "družbah", toda ne v zvezi z Ligo narodov. Najrajše grede Združene države ali same, ali pa z južnoamerškimi državami.

La Paz, Bolivija, 13. nov. — Vojno ministrstvo naznanja, da se je Bolivijcem posrečilo predreti paragvajsko fronto pri Pieuiba-Carandaiti. Pri tem je bilo ujetih 500 Paragvajcev in 70 tovornih avtomobilov. Ta zmaga je velike važnosti.

Asuncion, Paragvaj, 13. novembra. — Paragvajsko vojno ministrstvo naznanja, da se je bolivijski poskus predreti fronto ponosrečil in da se je nek paragvajski oddelek, ki je bil v nevarnosti, da bo obkoljen, umaknil na varno. Na bojišču je bilo puščenih samo nekaj neporabnih tovornih avtomobilov.

NAZJSKA PROSLAVA

Monakovo, Nemčija, 12. nov. V Monakovem so obhajali 11. letnico ponesrečenega Hitlerjevega puča v Buergerbraun Keller, kjer je Hitler razglasil "tretje nemško cesarstvo".

Dvorana je bila svečano okrašana in prišel je sam predsednik-kanceler Hitler.

Zbranih je bilo okoli 2500 udeležnikov puča leta 1923 in Hitler je govoril z istega prostora, na katerem je govoril pred enajstimi leti in na katerem je tedaj zaklical: "Razglasim novo cesarstvo", in je pri tem iz svojega revolverja ustrelil v zrak.

Naročite se na GLAS NARODA največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ARIZONSKA MILICA JE MOBILIZIRANA

Vojaki ne smejo dovoliti gradbe naprav na arizonski strani reke Colorado. — Governer je razglasil obsedno stanje.

Phoenix, Arizona, 13. nov. Nad sto mož državne milice, ki je bila mobilizirana v soboto "za obrambo suverenitete države Arizona", je dobilo povelje, da odpotujejo na kraj, kjer gradijo jez za vodno silo ob reki Colorado, in da preprečijo, če je treba, tudi z orožjem, da se dala na arizonski strani reke na nadaljujejo.

Preteklo soboto je bilo nad tri milje dolgem in eno miljo širokim pasom ob reki razglašeno obsedno stanje. To je odredil governer B. B. Moer, da podjetnikom prepreči, da bi nadaljevali z kakim delom na Boulder jez na arizonski strani brez dovoljenja države Arizona.

Levi breg reke pripada Arizoni in Moer trdi, da zvezna vlada, ki financira to velikansko podjetje, nima pravice zgraditi teh naprav brez dovoljenja Arizone. In ravno okoli tega dovoljenja se vrti ta spor. Arizona je stavila nekatere pogoje, katere je washingtonska vlada skupno z drugimi šestimi državami, ki so udeležene pri tem podjetju, kot neprimerno zavrnila.

Notranji tajnik Ickes je rekel, da ne vidi nikakega povoda, zakaj je governer Arizone poklical na pomoč vojaštvo, ker je polovica vodne sile, katero bo proizvajal ta jez, namenjena državi Arizona.

"Arizona mora biti finančno zelo dobro podprta", je rekel Ickes, "ako more mobilizirati vojaštvo. Mislim pa, da so bili ti izdatki popolnoma nepotrebni, kajti cela zadeva bo končno rešena pred sodišči".

Governer Moer je osebno prišel v vojašnico, v kateri je bilo ob priliki praznika premirja zbranih večje število častnikov in moštva. Odposlanih je bilo 107 častnikov in vojakov z oddelkom strojnih pušk. Vsi vojaki Arizone imajo naslednja dva znaka: giletier, strupen arizonski kuščar in napis: "cuidado", t. j. varuj se! V svojem nagovoru na častnike je rekel governer: "To je naša zadnja postojanka, katero moramo držati".

VSA ITALIJA MORA DELATI

Rim, Italija, 13. novembra. Po novem državnem korporativnem načrtu mora vsak delavski Italijan, tudi sinovi starih plemiških družin, ki so napravili zgodovino Italije, delati, za kakoršno delo je zmožen.

CYRUS EATON ZA INSULLA

Cyrus Eaton je kupil vih delnic. — Pozneje mu jih je proti velikemu dobičku zopet prodal.

Chicago, Ill., 13. novembra. Clevelandski jeklarski car Cyrus Eaton je zavrnil govorice, da bi bil čikaškega utilitetnega carja Samuela vrgel s prestola, toda tekom zasliševanja mu je bilo dokazano, da je pri tem zaslužil \$56,000,000.

Četudi je državni pravdnik označil Eatona, kot moža, ki je leta 1930 Insulla vrgel, vendar je jeklarski magnat izpovedal v prilog Insulla. Svojo družbo s kapitalom \$56,000,000 označuje kot prijateljsko ter je izrazil svoje občudovanje nad Insullovimi zmoglostmi.

Državno pravdnštvo je dokazalo Eatonu, da je v letih 1926—1929 kupil veliko množino Insullovih delnic ter jih mu je leta 1930 zopet z dobrim dobičkom prodal po \$350.

Ker je bila ta cena mnogo višja nad tržno ceno, je državni pravdnik bil mnenja, da je Eaton Insulla izvalil v to kupčijo, kar pa je Eaton zanikal. Pri vsem tem pa je priznal, da je nekaj delnic vrgel na trg, predno jih je ponudil Insulli.

"Ali se ni to zgodilo, da bi bil Insull prisiljen delnice kupiti" je hotel vedeti državni pravdnik Leslie E. Salter.

"O, ne", je odvrnil Eaton. "Na ta način nismo delali kupčije".

Ta Eatonova kupčija je bila že lansko leto v decembru pred sodiščem in je bila tedaj označena kot roparski pogon na Insulla. Tedaj se Eaton tudi ni mogel več spomniti, koliko je pri tej kupčiji zaslužil.

PRIJET HRVAT V ITALIJI

Rim, Italija, 13. novembra. Rimska policija je naznanila, da je bil na prošnjo francoskih oblasti v petek v Genovi aretiran Hrvat Milo Budap. Na dolgo je bil izpraševan glede njegovega bivanja ob času umora kralja Aleksandra.

Policija pravi, da je Budap priznal, da se je posluževal ponarejenega čehoslovaškega potnega lista in da je prišel v Italijo 8. oktobra. Rekel je, da je prišel obiskat svojo bolno mater.

PREGANJANJE ŠKOFOV

Mexico City, Mehika, 12. novembra. — Policija je prejela nalog za aretacijo papeževskega delegata nadškofa Leopolda Ruiz y Flores in nadškofa v Huejutla, Jose de Jesus Manrique y Zarate pod obdolžbo, da sta škvala k vstaji.

Ta ukaz je izdal generalni pravdnik Portes Gill.

Oba nadškofa pa živita v izganstvu v Združenih državah. Vsled tega je Gil naročil vsem naselniškim uradnikom, da naj pazijo, ako bi se nadškofa vrnila v deželo in da naj ju takoj primejo.

ANGLIJA NIMA Z JAPONCI NOBENE TAJNE POGODBE

LONDON, Anglija, 13. novembra. — Zahtevo Anglije in Združenih držav, da ostane v veljavi dosedanje razmerje vojne mornarice z Japonsko 5-5-3, podpirate na celi črti tudi Francija in Italija.

Vsaka teh sil je izrazila svojo željo, da tri vodilne pomorske sile obdrže dosedanje razmerje, ako bo sploh kako razmerje ostalo v veljavi.

Francijo in Italijo natančno obveščata oba poslanika o pogajanjih med Anglijo, Združenimi državami in Japonci. Angleški in ameriški delegati so prepričani, da bi obe sredozemski sili bile nasprotno, ako bi bilo Japonski dovoljeno višje razmerje v bojnih ladjah.

Ministrski predsednik Ramsay MacDonald je izdal osebno izjavo, s katero je ovrgel trditve, da vlada pri sedanjih mornariških pogajanjih med Anglijo in Japonsko kakaj tajnost.

Na tem mestu naj bo povedano, — pravi MacDonald, — da so ameriški zastopniki natančno poučeni o vsem, kar se dogaja pri razpravah med japonskimi delegati in med nami; ravno tako pa so tudi japon. delegati dobro poučeni o tem, kaj se razpravlja med našimi in ameriškimi delegati.

London, Anglija, 13. nov. — Pravosodni minister v Južnoafriški uniji, gener. Jan Kristian Smuts, je v svojem govoru v kraljevem zavodu za mednarodne zadeve rekel, da mora biti Anglija v prijateljskih odnosih z Japonsko, da pa mora "korakati z Združenimi državami v neznano bodočnost".

Sedaj izgleda, kot da je pogodba glede mornariškega razmerja v nevarnosti. — je rekel Smuts. — Ako gre ta pogodba, tedaj bodo odprta vsa druga vprašanja, ki so bila poravnava v Washingtonu in zrušil se bo ves dogovor glede Pacifika.

Vse, kar je v območju diplomacije, mora biti storjeno, da odpade tudi sena kakakega odpada med vzhodom in zahodom. Azija je v kočljivi dobi obujenja in ne železna pest, temveč prijazna roka, ki je pripravljena pomagati, naj bo v bodoče geslo za stališče Anglije proti njej.

Stojimo pred najtežjim, najkočljivejšim človeškim položajem, ki je še kdaj bil v zgodovini. Mogoče bo zapadna civilizacija vzdržala ali pa padla v teh odnosih z neizmernimi človeškimi masami na Izoku. Četudi se sedanja mornariška pogajanja razbijejo, nikar se ne odtujimo in ne odrečimo prijateljstva in človeške dobe volje proti Japonci.

Kadarkoli pa pride do razpotja med državami, tedaj ima Anglija samo eno izbiro: da si izbere Združene države in koraka z njimi v neznano bodočnost. Na tej poti leži naš skupni moralni izgled, naša upanja in naša bojazen za bodočnost naše skupne civilizacije.

HAUPTMANN BAJE NE POZNA BETTY GOW

Nikdar ni poznal nobenega uslužbenca pri Lindberghu. — Denar za obrambo je prihranil.

Flemington, N. J., 13. nov. Ko je bil B. Richard Hauptmann obveščen, da bo pričala proti njemu tudi bivša pestunja pri Lindberghu Miss Betty Gow, je rekel, da nikdar ni poznal niti Miss Gow, niti katerega drugega uslužbenca v Lindberghovi hiši.

Glede denarja, ki je potreben za obrambo pred sodiščem, je rekel Hauptmann, da nima drugega denarja kot svoje prihranke. Poleg tega B. R. Hauptmann še vedno trdi, da od dr. Condona ni prejel Lindberghove odkupnine v znesku \$50,000, temveč da je Lindberghov denar pri njem spravil njegov prijatelj Isidor Fisch, ki je lansko zimo v Nemčiji umrl.

Hauptmannov zagovornik Lloyd Fischer pravi, da je dr. John F. Condon po daljšem razgovoru s Hauptmannom rekel Hauptmannu, da je prepričan o njegovi nedolžnosti nad odvedbo Lindberghovega otroka. Oblasti pa so mnenja, da Hauptmann samo tako misli, kajti dr. Condon je potrdil, da je Hauptmannu po glasu spoznal, da je oni "John", ki je od njega na pokopališču v Bronxu sprejel odkupnino.

Hauptmann je pripravljen vsak čas še enkrat govoriti z dr. Condonom, toda samo v pričlo svojega zagovornika. "Moje izjave v razgovorih z različnimi ljudmi so bile tako potrjene, da sedaj ne maram drugače govoriti kot v prisotnosti zagovornika".

Glasgow, Škotsa, 13. nov. — Bivša pestunja pri Ch. Lindberghu, Miss Betty Gow je sprejela iz Združenih držav uradno naznanilo, da naj bo pripravljena, da odpotuje v Zdr. države in priča pri sodnijski obravnavi proti Bruno Richard Hauptmannu.

Vsak čas je pripravljena iti v Združene države, — je rekel njen brat, — toda, kolikor se more spominjati, Hauptmannu ni nikdar videla.

MESTO BREZ DENARJA

Corry, Pa., 13. novembra. — Citizens National Bank, je mestni upravi naznanila, da je mestna vloga v znesku \$16,000 izžrpana, vsled česar mesto ne more plačati svojih stroškov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SEVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Small Notice, President: L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

In this city	For New York	For New York
in this city	For New York	For New York
in this city	For New York	For New York
in this city	For New York	For New York
in this city	For New York	For New York

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" isha je vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisov in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3675

BESEDA NAŠIM NAROČNIKOM

Vsi, katerim je potekla naročnina do konca meseca oktobra, so dobili opomine.

Uprava jih je razposlala v dobri veri, da se bo sleheri odzval in storil svojo dolžnost.

Vsak naročnik lahko na listu opazi, kdaj mu naročnina poteče. Ako jo pravočasno obnovi, nam prihrani mnogo dela in stroškov.

Številke poleg naslova pomenijo: prva mesec, druga dan, tretja pa leto. Če opazite poleg naslova številke — 11.14.34, pomeni to, da vam je naročnina 14. novembra potekla.

Dalje smo poslali račune vsem, ki ne dobivajo več lista, pa so nam ostali dolžni. List smo jim morali ustaviti, ker je dolg precej narasel ter se na ponovne opomine niso odzvali.

Naročnike prosimo, na jih opozore na to, ker med njimi je največ takih, ki sedaj čitajo "Glas Naroda" pri svojih prijateljih.

To pomeni za nas dvakratno izgubo.

Onim naročnikom, ki so nas že večkrat prosili, naj potrpijo, smo ustregli, zanašajoč se na njihovo obljubo. Nekateri so jo držali, dosti je pa takih, ki se doslej še niso odzvali.

Resno jih opozarjamo, naj čimprej poravnajo svoj dolg, kajti v nasprotnem slučaju bomo primorani ustavi nadaljnjo pošiljanje lista.

Dogode se tudi slučaj, da se naročnik preseli, ne da bi nas obvestil. List prihaja na stari naslov, oni, ki ga čita, se pa ne smatra dolžnega, da bi plačal zanj. Soglasno postavbo, je vsak, ki dobiva list, primoran plačati zanj.

V zadnjih petih letih smo za naše naročnike storili več kot nam je bilo mogoče. Večno ne moremo zalagati, kajti tudi naša sredstva so omejena.

Če smo bili tako dobri, da smo pošiljali list na dolg ter verjeli obljubi, je menda sveta dolžnost vsakega, tla obljubo izpolni in dolg poravnava.

Rojake v Pennsylvaniji še enkrat opozorimo, naj se ne zanašajo na zastopnika Mr. Črneti, ker ne vemo, kdaj se bo zopet podal na potovanje. Naročnino naj pošlje naravnost nam.

Če ni ob času zastopnika v bližino, je pač treba naročnino direktno poravnati.

Obstoj Glasa Naroda je v največji meri odvisen od točnega plačevanja naročnine.

To bi moral vedeti vsak naročnik in čimprej mogoče storiti svojo dolžnost.

NEWYORŠKI PABERKI

Pregovor pravi, da je vsak začetek težak. Pri meni je to res; že cele pol ure sedim pri mizi in tuhtam, kako naj začnem pisati moje paberkke. Da bo vse po vrsti šlo, naj začnem z veselo novico, vsaj za mene. Zadnji teden se je nenadoma pojavil v New Yorku moj brat Adolf, ki ga že štiri leta nisem videl. Da ne bi v New Yorku pomnožil brezposelnosti, sem ga na njegovo željo s svojim avtom peljal domov v Bethlehem, Pa., kjer ga je že čakalo delo.

Nashe tpujanje, da bo okrevala Mrs. Apolonija Vavpotič, roj. Cotman, o kateri sem poročal zadnji teden, da jo je zadela kap, se — žalibog — ni izpolnilo. Umrila je v sredo zjutraj ob 6.20 v starosti 66 let. Pogreb se je vršil zadnjo soboto iz cerkve sv. Matije na Catalpa Avenue v Ridgewoodu, ki jo je skoro vsak dan obiskovala in kjer je bila tudi članica mnogih cerkvenih organizacij. Bila je pa tudi soustanovnica slovenske cerkve na Osmi, ki jo je ves čas redno podpirala ter bila tudi članica slovenskega društva krščanskih žena in mater. Ob njenem mrtvaškem odru so se vrstile slovenske in ameriške cerkvene organizacije ter molile za njen pokoj rožni venec. Blaga pokojnica si je pač znala z vzglednim življenjem zaslužiti srečno zadnjo uro. Za ljubico in skrbno materjo žaluje dva sinova, Freddy in Jerry, za zvesto družico v življenju pa njen soprog, Mr. Valentin Vavpotič. Ni se probolati smrti svojega najmlajšega sina Johna, s katerim se je pred dobrim poltrem letom vesel povrnil iz obiska stare domovine, že ga je zadel drug udarec. S težko prizadeto družino součustvuje slovenska župnija in naselbina. Pokojnica je bila rojena v sedanji župniji Domžale in je prišla v Ameriko pred več nego štiridesetimi leti. Od svojih mladih let je bila prijateljica s sestrami Rojane, sedanjinimi Mrs. Ganser, Mrs. Češark in Mrs. Fannie Bugar, pri kateri je, prišedši v Ameriko, stanovala ves čas, dokler se ni poročila. Pri njeni bolniški postelji so pomagale njena sestra Mrs. Frank Peterka in njena nečakinja Miss Fannie Pavli in mnogo drugih. Težko prizadetemu Mr. Vavpotiču in sinovoma moje sožalje!

V našem življenju je že tako, da si podajo roke žalostni in veseli dogodki. Komaj sem čakal sobote večera, da bi poslušal petje na radio društva "Slovan", ki sem ga bil parkrat oznanjal v svojih paberkih. Sedaj pa ne vem o tem ni-

česar poročati, ker sem moral iti s svojim orkestrom igrati na gostijo. Slišal sem pa od drugih, da se je "Slovan" s svojim petjem krepko odrezal ter si zagotovil za svojo dvajsetletnico veliko udeležbo. Z ozirom na ugled društva in njegovih članov bode tudi v cerkvi blagoslov že dopoldne, da je popoldanski čas prost vsakemu. Več ne bom o tem poročal, ker je še vrhu vseh drugih vabil in letakov vas na radio povabil Mr. Vinko Kovacev; s tem je bil tudi program na radio končan.

Pa tudi na gostiji je bilo veselo. Seznani sem se s starši ženina Mrs. Kurt von Ahnen. Prišli so pa tudi nevestini starši iz Forest City, Pa., kjer že bivajo trideset let. Če so vsi Slovenci v Forest City tako ljubizni kot Anini starši, bi jih pa res rad enkrat obiskal, kar že dalje časa nameravam.

Na veselih zabavah in v družbi poštenih ljudi človek najlaže prebolela marsikatero težko uro. Zato je pa zadnjo nedeljo "vinsko trgatvo" na Osmi čisti posetilo toliko rojakov. Prireditelj je bila dobro aranžirana, dvorana za takovrstno prireditev okusno okrašena in obložena s sadjem, visecim izpod stropa; kuhinja in

PROGRAM KONCERTA V PROSLAVO 20-LETNICE

Slovenskega Pevskega Društva

"Slovan"

V NEDELJO, DNE 18. NOVEMBRA 1934

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU, 253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

1. POZDRAVNI GOVOR Mr. Michael Pinnat
2. STAR SPANGLED BANNER Češki orkester
3. LEPA NAŠA DOMOVINA Mladinski tamburaški klub
4. PESEM SLOVENSKEGA, deklamacija Miss Martha Hude
5. SLOVAN, (Iran K. Knabl) "Slovan"
6. SLAVNOSTNI GOVOR Mr. Leo Zakrajšek
7. GODBA Češki orkester
8. a) SEDEM SI ROŽ POREZALA MI, (Zorko Prelovec)
- b) SLOVENEK, SRB, HRVAT, (F. Vilhar) "Slovan"
9. JADRANSKO MORJE Mladinski tamburaški klub
10. CIGANI, (F. A. Vogel), s spremlj. orkestra "Slovan"
11. TRIGLAV, koračnica Mladinski tamburaški klub
12. GODBA Češki orkester
13. SPEVOIGRA:

KOVACEV ŠTUDENT

(Zložil Vinko Vodopec)

s spremljevanjem orkestra proizvajajo "Slovan"

Pričetek ob 3.30 popoldne. Vstopnina 45 centov.

Za naklonjenost občinstva se priporoča — "SLOVAN"

česar poročati, ker sem moral iti s svojim orkestrom igrati na gostijo. Slišal sem pa od drugih, da se je "Slovan" s svojim petjem krepko odrezal ter si zagotovil za svojo dvajsetletnico veliko udeležbo. Z ozirom na ugled društva in njegovih članov bode tudi v cerkvi blagoslov že dopoldne, da je popoldanski čas prost vsakemu. Več ne bom o tem poročal, ker je še vrhu vseh drugih vabil in letakov vas na radio povabil Mr. Vinko Kovacev; s tem je bil tudi program na radio končan.

Pa tudi na gostiji je bilo veselo. Seznani sem se s starši ženina Mrs. Kurt von Ahnen. Prišli so pa tudi nevestini starši iz Forest City, Pa., kjer že bivajo trideset let. Če so vsi Slovenci v Forest City tako ljubizni kot Anini starši, bi jih pa res rad enkrat obiskal, kar že dalje časa nameravam.

Na veselih zabavah in v družbi poštenih ljudi človek najlaže prebolela marsikatero težko uro. Zato je pa zadnjo nedeljo "vinsko trgatvo" na Osmi čisti posetilo toliko rojakov. Prireditelj je bila dobro aranžirana, dvorana za takovrstno prireditev okusno okrašena in obložena s sadjem, visecim izpod stropa; kuhinja in

česar poročati, ker sem moral iti s svojim orkestrom igrati na gostijo. Slišal sem pa od drugih, da se je "Slovan" s svojim petjem krepko odrezal ter si zagotovil za svojo dvajsetletnico veliko udeležbo. Z ozirom na ugled društva in njegovih članov bode tudi v cerkvi blagoslov že dopoldne, da je popoldanski čas prost vsakemu. Več ne bom o tem poročal, ker je še vrhu vseh drugih vabil in letakov vas na radio povabil Mr. Vinko Kovacev; s tem je bil tudi program na radio končan.

klet pa tudi dobro založeni. Da je bil finančni uspeh nepričakovano poveljen, moram pohvaliti razum številnih obiskovalcev tudi darežljivost in požrtvovalnost društvenikov in družstvenic "Bleda" in njihovih prijatelje in sodelavce.

Razposajen smeh se je razlegel po dvorani, ko je policaj zaslede Petra Zgaga pri tatvini grozila in je moral zato v ječo. Mr. Avgust Jakopič je s svojim originalnim in šaljivim govorom prireditelj zabavil z najboljšimi ocvirki. Vrhutega je povabil vse Slovence v Greater New York na Schierov praznik, ki ga bo praznoval v cerkvi in v dvorani z velikimi svečanostmi.

Brat sem v slovenskem listu poročilo iz neke zaspale naselbine in poziv, naj se vendar kdo zgane in kaj priredi in naselbino poživl! No, naše naselbine tak očitek ne zadene. Saj imamo vsakovrstnih prireditev na izbiro in smo lahko hvaležni, da nam ni dolg čas kakor jim je v tisti čudni naselbini tam nekje na Zapadu. Pokazimo hvaležnost o priliki Zlavalnega dne, ki se praznuje po celi Ameriki. Zadnji petek smo namreč sklenili, da ima cerkven pevski zbor svojo drugo zabavo na predvečer Za-

česar poročati, ker sem moral iti s svojim orkestrom igrati na gostijo. Slišal sem pa od drugih, da se je "Slovan" s svojim petjem krepko odrezal ter si zagotovil za svojo dvajsetletnico veliko udeležbo. Z ozirom na ugled društva in njegovih članov bode tudi v cerkvi blagoslov že dopoldne, da je popoldanski čas prost vsakemu. Več ne bom o tem poročal, ker je še vrhu vseh drugih vabil in letakov vas na radio povabil Mr. Vinko Kovacev; s tem je bil tudi program na radio končan.

hvalnega dne (Thanksgiving Eve.), to je na sredo 28. novembra ob 8. uri zvečer. Ko mur bo sreča mila, bo dobil živega purmana za "Door

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Peter Zgaga

ČUDNI SLUČAJI.

Ne samo tistega, kar objavljajo časopisje z debelimi črkami, pač pa tudi tisto, kar je drobno tiskano in objavljeno v najbolj skritih kotičkih kot največja vsakdanjost, naj človek čita, da bo dobil pojem o čudovitih poteh usode in nepreračunljivih dogodkih v življenju.

Pokojni Cankar je imel navado reči: — Čuden se suče časa koles, enkrat po dolgem, enkrat počez! — In prav je imel.

Le prečitajte poročila, ki sem jih v naglici pobral iz newyorškega dnevnika.

— V Erie, Pa., so odločili porotniki, da ni konjski rep niti pennyja vreden.

Sam Kochlowski je tožil svojega soseda, farmerja J. Smitha, za odškodnino \$287, ker je Johnova mlaticica odsekala njegovemu konju rep.

Porota je odločila, da nista konj in Kochlowski upravičena niti do centa odškodnine.

Cemu je zahteval ravno \$287, poročilo ne omenja in menda Samuel ne ve.

— V St. Paris, Ohio, so napravili vlomilec dosti ropota za prazen nič.

Vlomili so v neko prodajalno in z dinamitom razstrelili vrata jeklene blagajne, nakar so se prepričali, da je blagajna prazna.

Najlepše pri tem je pa to, da blagajna sploh ni bila zaklenjena.

— V Milwaukee, Wis., se hoče 76-letna Marija Blumenberg ločiti od svojega 73 let starega moža.

Za vzrok navaja, da jo že ves čas, odkar sta poročena, pretepa.

Poročila sta se 15. oktobra leta 1884 ter sta pred kratkim praznovala zlato poroko.

— V Atlanta, Ga., je prejšnjo nedeljo pridigoval pastor W. H. Davis o darežljivosti. Pridigo je končal z besedami: — Če te kdo za srajco prosi, mu daj suknjo in srajco.

Mat pridigo mu je neznan tat ukradel iz zakristije suknjo in klobuk.

— Pittsburghska policija se mora baviti z zelo kočljivo zadevo.

Kakšnih dvanaest žensk iz različnih delov mesta je dvignilo značilno pritožbo.

Vsaka je izpovedala: — Ponoči me je prebudil rahel ropot. Skozi okno se je priplazil črnooblečen moški, ki sem se ga tako prestrašila, da niti zakricati nisem mogla. Stopil je k moji postelji, dvignil odejo pri nogah in me posegetal po podplatih. Nato je hipoma izginil.

— V Los Angeles, Cal., se je policijski seržant M. E. Wheeler postavil, da takšnega strelica kot je njegov tovariš, ne premore vsa Amerika. V dokaz svoje trditve je vtaknil kratko pipico med zobe ter pozval tovariša, naj mu jo na razdaljo trideset korakov izstrelji. Tovariš je pomeril in sprožil in je Wheelerju odstrelil nos.

— Ameriški general Butler je v svojem govoru na Dan premirja konstatiral: — Z vojniki, ki jih je Amerika ob času vojne poslala v Evropo, je bila poslana tudi velika množina mrež za moskito. Vlada je plačala za te mreže dvanaest milijonov dolarjev. Šele pozneje so se ameriške vojaške oblasti prepričale, da ni v Franciji nobenih moskitov.

ČLANI SLOVENSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA "SLOVAN"

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Do \$ 2.00 Dln. 100	Za \$ 9.35 Lir 100
\$ 2.01 Dln. 200	\$12.25 Lir 200
\$ 5.00 Dln. 300	\$14.00 Lir 300
\$12.25 Dln. 500	\$20.50 Lir 500
\$24.50 Dln. 1000	\$41.00 Lir 1000

KNE SE CENE SDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE-PODVRŠENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na vsa plačila veljajo smetki kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovolj je boljše pogoje.

UPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Do \$ 5.00 \$ 5.75
\$ 5.01 \$ 6.25
\$ 6.26 \$ 7.50
\$ 7.51 \$ 8.75
\$ 8.76 \$ 10.00
\$ 10.01 \$ 11.25
\$ 11.26 \$ 12.50
\$ 12.51 \$ 13.75
\$ 13.76 \$ 15.00

Prejemnik dobi v starem kraju plačilo v dolarjih.

Najbolj ugodna izplačila po Cable Letter na priročnem 31.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SKRIVNOSTI VELIKONOČNEGA OTOKA

Belgijski učenjak prof. Lavachery in francoski znanstvenik dr. Metraux sta odpotovala na osamel otok sredi Tihega oceana, ki je znan pod imenom Velikonočni otok. Tam hočeta študirati skrivnostne napise, katere so našli tam.

Velikonočni otok je majhen, skoro ni večji kakor je ozemlje Londona. Leži čisto na samem, nad 4000 km od čilenske obale ter nad 3000 km od avstralske. Ima obliko trikotja. V kotih so ugasi ognjeniki. Na njem prebiva kakih 400 otočanov ter 50.000 ovac. Otočani so propadajoči potomci nekdanjih praprebivalcev neznane izvora. To ljudstvo prebiva na samotnem otoku, popolnoma samo za se. Vsakih nekaj let pristane ob otoku kaka šolska ladja iz Valparaisa.

Ta skrivnost so iz kamna izklesane podobe zlih duhov. To so orjaški kipi iz strjene lave, so postavljeni ob obali ter zrak na daljnjem morje. Kaj pomenijo ti kipi, ki nekateri sede, nekateri stoje? Kdo jih je izklesal, katero ljudstvo postavilo semkaj? Domačini o vsem tem ne vedo odgovora.

Velikonočni otok je prvi odkril holandski admiral Jakob Roggeveen dne 6. aprila 1. 1722. Bilo je ravno na velikonočno nedeljo, ko je straža na jamba ru naznanila, da vidi predseboj otok. V spomin na ta dan je Roggeveen otoku dal ime Velikonočni otok. Poslej so minila cela desetletja, preden so Evropeci zopet obiskali ta otok, čeravno se je to odkritje kmalu razvedelo. L. 1760 so pristali na otoku Španci, ki so otoku dali ime Don Carlos. Že leta 1776 je obiskal otok slavni An-

PAIN-EXPELLER

Zoper revmatične bolečine zahtevajte svetovnoslavni ANCHOR PAIN-EXPELLER Pain-Expeller vedno prežene bolečine

KILLS PAIN

Povesti in Romani:

(Nadaljevanje.)

Mladih zamkenecov lastni živ-	75	Stritarjeva Anthologija, broš	50
lupje	75	Sisto Sesto, povest iz Abruce	51
Mlinarjev Janez	50	Sin medvedjega luvca, Potopljani	50
Musolino	40	Student naj bo, V. sv.	50
Mrtvi Gosar	45	Sveta Nohburga	55
Nali Klatelj	70	Spisje, male povesti	55
Menja	50	Stozelce	50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	25	Sopek Samotarke	55
Mladim srecm. Zbirka povesti za	25	Sveta noč	50
slovenska mladino	25	Svetlobe in senca	120
Mojeje	150	Silke (Meško)	50
Na različnih potih	40	Spake, humoreska, trda vez.	50
Notarjev nos, humoreska	25	SHAKESPEAREVA DELA:	
Narod, ki živi	40	Machbet, trdo vez.	50
Naziv vas, II. del, 9 povesti	50	broširano	70
Nova Erotika, trdo vez	70	Uthelo	70
Nasla leta, trda vez	70	Sen Kresne noči	70
broširano	70	Slovenski pisatelj II. sv.:	
Na Indijah otokih	50	Potrčna povest, Moravsko ali	
Nali ljudje	40	ho, Vajroda Pero i Perica, Čr-	
Nekaj iz ruske zgodovine	25	tice	250
Na krvavih poljanah. Trpljenje in	150	Tigrovi zobje	1
strahote z bojnih pobodov bivše		Tik za srce	70
ga slovenskega polka		Tatič, (Berk), trd. vez.	70
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	25	Tri indijanske povesti	50
Odskraj prazgodbe	50	Tunel, soc. roman	120
Odskraj Amerike, trdo vezano	50	Trenutki oddiha	50
meško vezano	50	Turki pred Dunajem	50
Prapredanov zgodbe	25	Tri legende o razpeli, trd. vez.	55
Pastir in zvezi	25	Tisot in oca noč:	
Pater Kajetan	1	I. zvezek	120
Pingvinski otok	50	II. zvezek	120
Povest iz Indije	50	III. zvezek	120
Publiki iz Baka (Albrecht)	25	3 KNJIGE SKUPAJ	320
Puščiči v zvezi	25	Tisot in oca noč (Rapo)	
Puščiči, povest	50	vz. mala indija	1
Puščice	25	Ugrabljeni mladenec	120
Puščice, pesni v prozi (Baudelaire)	1	V krepkih kavljetih	120
trdo vezano	1	V robitvu (Matije)	120
Pa strani klobuk	50	V goriskem zakolju	25
Pisni sveto	50		
Pisni strici	50		
Pisni boji	25		
Pisni, povest iz Indije junakinja	25		
Pisni, povest iz Indije	25		

Knjigarna "Glas Naroda" SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street New York

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1935
IMAMO V ZALOGI
Cena 25c
s poštino vred.
V kratkem bo gotov
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR za l. 1935
Cena 50c

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Iz Slovenije.

13 let ni zamrla želja po maščevanju.

Na hodniku drugega nadstropja policijskega komisariata na Slomškovem trgu v Mariboru je bilo zjutraj živahno. 19 odpuščenih kazencev iz tukajšnje kaznilnice se je zvrstilo ter čakalo, da so prišli na vrsto k daktiloskopu, ki jim je posnel odtise prstov ter jih fotografiral. Zabeležili jih bodo v albumu za vsak slučaj. Pisana je bila ta kaznjenska družba. Slovenci, Hrvati, Srbi in Albanci. Presedeli so od 1 do 13 let za zidovi kaznilnice. Najstarejši med njimi je imel najdaljšo kazen. Obsojen je bil na 20 let, po trinajstih in pol letih so ga odpustili radi vzornega obnašanja pogojno. Je doma iz Novega Pazarja v nekdanjem Sandžaku. Obsojen je bil radi krve osvete. Po veri je musliman. Zanimivo je pripovedoval svojo zgodbo: "Med vojno sem ustrelil dva soseda. Iz krve osvete, ker sta onadva ubila mojega brata. Potem sem se skrival po gozdovih ter šene po prevaru prišel zopet domov. Takrat so pa bile že nove razmere. Preje nas radi krve osvete niso preganjali, veljalo je — glavo za glavo. V novi državi pa so me pripeli in gnali pred sodišče. Šlo je za glavo, pa sem odnesel 20 let. — Težka so bila ta leta za zidovi, mi smo preveč vajeni svobode. Dve leti sem lepil papirnate vrečice, potem pa sem se naučil delati na polju. Pa kaj mi to pomaga, ko so mi imetje prodali za sodne stroške!" "Pa te je želja po osveti minila?" "Jok, osveta mora biti. Če mi ubije koga od rodu, bo dal glavo, pa magari sedim zopet 20 let".

Že trikrat detomorilka?

V vasi Pešički vrh pri Negovu je razburilo vaščane nečloveško dejanje mlade nezakonske matere. Neka posestniška hči je te dni rodila že tretjega nezakonskega otroka. Čudno pa je to, da so se vsi trije novorojenčki mrtvi rodili, to namreč zatrjuje mlada mati. Ker pa so postali ob tretjem "mrtvem novorojenecu" ljudje pozorni, so opozorili bližnje orožnike na mladenko, ki je že tretjič postala nezakonska mati. Sum ljudi je bil na žalost upravičen. Sodna komisija, ki je raztelesile truplo, je ugotovila, da se je otrok živ rodil, da pa je umrl zaradi brezvestnega ravnanja nečloveške matere. Kolmančeva je, tako trdi komisija, otroka pustila popolnoma v nemar in je moralo ubogo dete umreti zaradi gladu in nesnage. Proti nečloveški materi je uvedeno sodno postopanje in bo brzevnostna prava gotovo temeljito kaznovana za smrt svojega nedolžnega otroka.

DVE SIROTI

Zdravnik ni odvrnil pogleda od svojega varovanja. In v prepričanju, da bo izvalil iz nje čisto resnico, je nadaljeval:

— Iskreno bi mi bilo žal, da sem vas tako globoko zadel s svojo bojaznijo, če bi se iz tega razvilo le najmanjše poslabšanje vašega stanja.

— Ah, nikar vam naj ne bo žal, gospod doktor!... Vse to, kar ste mi pravkar povedali, sem že slutil... In če sem že tako dolgo okleval z vprašanjem, kako se počuti uboga Luiza, je moje srce že davno gojilo zle slutnje... Čutil sem, da ji preti nova nevarnost... In prosim vas, plemeniti moj zaščitnik, da me obvestite o vsem, kar bi se moglo zgoditi z dekletom, ki se zanj tako zanimam...

— Toda vendar nekoliko drugače nego jaz... Petrov pogled se je ustavil na zdravnikovem obrazu kot da išče na njem namen roganja.

Zdravnik se je pa samo namahnil in nadaljeval z očetovskim glasom:

— Saj ne morete gojiti do tega dražestnega dobrega in nežnega dekleta istih čustev kakor jaz... Sem zdravnik, kar pomeni nikoli nenasličen ljubitelj vede... Navdušen sem za misel, da bom morda vrnil vid tem ubogim ugaslim očem... Veselim se pri misli, da bo prvi pogled tiste, ki ji vrnem vid, veljal meni in da bo ta pogled plačilo za mojo častihlepnost. Vaše čustvo, mladi prijatelj, je pa drugačno; vaše navdušenje ima drugačne nagibe... In če stopite nekega dne pred Luizo, ki bo zopet videla, bodo vaši občutki čisto drugačni.

Peter je hotel ugovarjati, toda zdravnik ga je prebil.

— Nikar ne poskušajte, prijatelj preslepiti me glede čustev, ki jih je vzbudila v vas slepa Luiza, ko jo je usoda privedla v brlog vaše matere. Odkril sem jih že davno, še predno ste se sami prav zavedli, kaj v resnici čutite... Zdaj veste, kaj si morate misliti o svojem srcu, a jaz vam pravim: ne obupajte in čakajte!

Čeprav je z veliko vnemo skrbel za svojega varovanca, je posvečal doktor Hebert vso svojo pozornost tudi slepi Luizi.

Prve dni Luizinega bivanja pri Grofici de Limeres jo je posecal bolj redko, ker je ni hotel nadlegovati.

— Vse njeno bitje se mora pomiriti, — je zatrjeval Diani, — in z lečenjem ne pričnem, dokler naša mlada prijateljica ne bo manj razburjena, zlasti pa manj otožna.

Grofica je bila še preveč navdušena nad nepričakovanim preokretom, da bi razumela, kaj misli zdravnik s tem, ko omenja Luizino otožnost.

In obljubila je potruditi se, da bo njena varovanja popolnoma zadovoljna ob njeni strani in da ne bo več dolgo žalostna.

— Gospod doktor, — je dejala nekega dne zdravniku, — zdi se mi, da je naša mlada prijateljica, kakor pravite, že popolnoma mirna. Ali bi ne bil že čas pripraviti vse potrebno za operacijo?

Grofica se je dala premotiti zunanjemu miru svoje ljubljene hčerke. Luiza je prikrivala nemir svoje duše, svoje tajne slutnje in skrivaj prelile solze.

Zdravnik se pa ni dal premotiti in namestu odgovora je zmajal z glavo, kot bi hotel reči grofici, da s stanjem slepega dekleta še ni povsem zadovoljen.

Diana je dejala:

— Toda, kaj ne vidite, gospod doktor, da se strašno bojim? Saj nestrpnost pričakujem, kakšen bo izid vaše operacije. Vse noči ne zatisnem oči in če boste že dolgo odlašali z operacijo, ki naj vrne vid krasnim očem naše Luize, boste kmalu imeli dve bolnici namestu ene.

— Ne, gospa grofica, nikakor ne! — je odgovoril zdravnik; — vi se ne boste več pogrezni v ono trdovratno zanišljenost, ki je vzburjala bojazen za vaše življenje... Zdaj ste izlečeni, dobro izlečeni!... Vaše gorje je imelo po mojem trdnem prepričanju tajni vzrok, ki ga ni več.

Čez nekaj dni je pa doktor Hebert vendar že opazil na Luizi znatno izpremembo. Zdelo se mu je, da je začasno pregnala skrb, ki so jo tako dolgo težile in ji grenile življenje.

Luizin obraz ni bil več otožen. Človek bi mislil, da je srečna in zadovoljna, da je našla pri grofici gostoljubno zavetje.

Zadovoljen sem z vami, — ji je dejal zdravnik večkrat; — držite se mojih nasvetov... To sem pričakoval od vas, drago dete.

— Kako bi pa mogla biti neposlušna vam go-spod, — je odgovorila Luiza, — vam, ki ste mi bili prava previdnost... Bila bi najgrša nevaležnost, če bi ne poslušala vaših dobrohotnih nasvetov, ki so pa v mojih očeh ukazi.

— Ta beseda zveni v mojih ušesih neprijetno drago dete... Toda kaj me briga beseda, če sem pa zadovoljen z vami!... Tako bom lahko kmalu poskusil sneti z vaših oči zastor, ki vam zapira pogled na prirodne krasote; in zopet boste videli svoje drage...

— Henrika!... moja prijateljica, moja sestra! O, da bi že bila tako srečna, da bi zopet videla tvoj mili obraz! — je vzdihnila Luiza vsa v ognju.

— Potem pa pridejo na vrsto tisti, ki jihimate še tako dolgo radi.

— Gospa grofica! O, gospod grof, uganili ste, kako rada bi videla poteze njenega obraza, ki gotovo odražajo vso dobroto njenega srca!

— Da, najprej gospo grofico, kajti nji pripada prvo mesto v našem srcu... Morda pa boste srečni tudi, če zagledate ljudi, ki so vas bodrili in tolažili v najtežjih trenutkih življenja; zdaj poznate samo njihov glas.

Zdravnik ves čas ni odvrnil pogleda od dekličinega obraza; Luiza je pa povesila oči in poznalo se ji je, da je globoko ginjena.

To se je zgodilo nekaj dni pred požarom bajte v Lourceneski ulici, ko je Luiza še vsak dan slišala Petrove kliče: Dajte brusit škarje... nože...

Potem so pa Petrovi kliči naenkrat utihnili. In, kakor vemo, se je Luiza zatopila v svoje misli.

Kljub temu je pa še vedno upala, da se bo začel glas njenega tovariša v nesreči zopet oglasiti.

Da bi se pomirila, si je izmislila tisoč možnih domnev, med katerimi se ji je najbolj vsiljevala ta, da je Peter najbrž nenadoma zbolel tako, da ne more preveč z doma.

Mislila je pa tudi, da so Petra v tem primeru gotovo spravili v bolnico in da se oglasi pred palačo, čim bo zopet zdrav.

Pri tej domnevi in upanju, da bo kmalu zopet kaj slišala o Petru, je Luiza znova pregnala svoje slutnje in zanišljenost.

Čutila je samo še veliko nestrpnost, ko je Picard naenkrat prinesel vest o požaru v Lourceneski ulici.

Ta vest jo je tem bolj vznemirila, ker je bila presenečena v trdnem upanju, da se nekega dne zopet srečata s Petrom. Toda po prvem vtisu je skušala prikriti svojo žalost, ki njenega vzroka ni hotela priznati.

Kako bi mogla trditi, da jo je tako prevzela smrt stare babure, njene krvnice? Morala bi priznati, da tiči vzrok njenega gorja drugje; bala se je, da bi kdo ne opazil njene razburjenosti, če bi govorila o njem... o tistem, ki je spomin nanj nikoli ni zapustil in čigar sočutna tolažba ji je neprestano zvenela v ušesih.

Sklenila je torej molčati.

Premagovala se je čez dan vprico ljudi, toda zvečer, ko je ostala sama v svoji sobici, se je vsa prepuščala svoji bolesti.

Bedela je dolge ure zatopljena v težke misli; bila je skoraj prepričana, da je postal Peter žrtev strašne usode.

Bujna domišljija ji je že slikala to grozno smrt sredi plamenov.

(Dalje prihodnjic.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

GORA LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

20

Takoj za njo je bila hiša pekove mame, enonadstropno poslopje, ki je stalo med jablanami, na katerih je še viselo rdeče sadje. Oboje, vrt in hiša, je izgledalo malo divje. Ko je še stari pek živel, je bila hiša v dobrem stanju. Njegova vdova že več let ni mogla zapustiti svoje sobe v prvem nadstropju ter je pekarno dala v najem pomočniku, ki ni čutil v sebi nikakega povoda, da bi se brigal za zunanost hiše. Čuden je bil vzrok, zakaj je morala pekova mama ostati v sobi. Vzrok ni bila bolezen. Ravno nasprotno: bila je zdrava. Še, ko je živel njen mož, je tehtala skoro tri cente in se je morala zelo stisniti, ako je hotela iti skozi vrata.

Nekaj časa po smrti njenega moža se ji je dogodila nesreča, da je v sobi narobe stopila in si je nategnila kito. Mesto da bi v tem času nekoliko shujšala, se je njena teža teden za tednom še povišala za nekaj kilogramov. Ko pa je slednjič noga ozdravela, je postala tako obilna, da ni več mogla skozi vrata. Med sobo in spalnico so morali prebiti širok prehod; vrata, ki so vodila na hodnik, so ostala, kot so bila; da bi jih razširili, ni imelo nikakega pomena; vsako upanje, da bi mogla hoditi po ozkem hodniku in še bolj ozkih stopnicah, je morala pekova mama za vse čase svojega življenja opustiti. V vzdihujoči potrditvi in s pomočjo obsežnega stola je prenašala to ječo, se je vživila med svojimi štirimi stenami, si je privoščila jedi in pijačo in pri udobno tekočem življenju je je mučila samo ena misel: kako jo bodo po zveličavnem koncu mogli nesti iz hiše.

Pot od velikanske postelje v spalnici do obsežnega naslonjača v sosednji sobi, in včasih hoja do okna, je bilo njeno edino gibanje.

Ravno sedaj, ko je Žorž s svojo mokro culico prihajal po cesti, je pekova mama ležala pri odprtem oknu, z obrazom, tako okroglim in velikim, kot trije obrabi s šestimi pokovci. Počasno težko sapo pilajoč, gleda za vrečo moke, katero so pomočniki vlekli po vrvi navzgor, da so jo zložili v skladišče.

— Pozdravljen, Žorž! — zakliče mama s svojim debelim glasom, ki je bil poln nade. — Ali ne bi prišel malo k meni?

— Da, mama! — Prijazni pozdrav se je Žoržu nasmejal kot dobro znamenje. — In nekaj sem ti tudi prinesel! Nekaj posebno dobrega. — Skoči v hišo, v kateri je okusno dišale po prestah. S tremi skoki prekoči Žorž stopnice in ko z utripajočim sreem stoji na pragu sobe, ima občutek, kot bi se mu majala tla pod nogami: v sobi gre pekova mama od okna k naslonjaču; cela hiša je čutila njeno težo.

Žorž se odkrije in stopi v sobo, ravno ko je mama sedla v naslonjač, kot slon po predstavi v cirkusu Samo da pekova mama zadelj ni imela repa. Vsed napora štirih korakov je bila izmučena, da ne more izpregovoriti nobene besede, medtem ko Žorž s prisiljenim veseljem položi svojo culo na mizo. Slednjič pa mama zopet dobi besede.

— O, o, o! — se čudi pri pogledu na ribe, se obližne okoli ustnice in sklene roke kot k molitvi s stegnenimi prsti, ki so bili tako okrogli in debeli, da jih ni bilo več mogoče skleniti.

— In tako velike! O, o, o! Hvala ti, Žorž! Tisočerna hvala! — Hvaležno gledajo njene oči, pogreznjene v mast debelih lic. — Sedaj pa takoj dobiš malo kave!

— Toda, mama! Kava! Sedaj, ob desetih zjutraj! Beži, beži!

— Kava je nekaj dobrega! Kavo more človek vedno piti. In pri kavi človek shujša!

Navzlic svoji nevolji mora Žorž poklicati dekle, ki odnese postrvi, toda čez malo časa prinese posodo s kadečo se kavo. Žorž pripoveduje vsakovrstne vesele dogodbe, da bi mamu spravil v boljšo voljo. Vsed smeja ji postane dihanje, sicer težje, vendar se rada smeje in je bila Žoržu v svoji samoti za veselo zabavo hvaležna. To gre četrt ure; nato pa se Žorž ne more več spomniti nobene vesele dogodbe. S težko roko si pogladi lase in vzdihne.

— Žorž! Kaj pa ti je?

— Skrb, ljuba mama! Velike skrbi!

— Beži, ubogi siromak! Kaj se ti je zgodilo?

— Nič in vse! Oči so se mi odprle nad mene in moje vesele življenje. Enkrat mora vendar človek biti pameten! Sedaj vem, da sem bil celo leto velik lump. Sedaj nimam več miru. Kar sili me k delu! In delati hočem dan in noč, da bo do čunje letele od mene. Na mojo čast in zveličanje, ljuba mama, od večerj se je v meni vse izpremenilo, in vse dobro je prišlo na vrh. Sedaj sem popolnoma drug. — To je Žorž povedal tako prepričevalno, da bi mu tudi vsak zagrizen dvomljivec moral verjeti.

— Žorž! — Dobra, debela mama je bila globoko ginjena. — Moj dragi Žorž! Da morem doživeti tako veliko veselje! Ti! In priden!

— Ali verjameš, mama? — vpraša Žorž med upanjem in strahom.

— Da, Žorž! Verjamem ti! In kadar enkrat pridem tam gori v nebesa, bom takoj rekla svoji dobri sestrji: Ana, bom rekla, veseli se, Ana, tvoj Žorž je postal dober človek! — In med kašljem si mama obriše solze v oči. — Žorž, pridi, dobiš še eno kavo.

Žorž z enim požirkom popije kavo.

— Toda ne morem te popolnoma razumeti! Tako dober namen si napravil! Kako pa moreš pri tem biti žalosten? Pri tem se moreš samega veselja smejati!

— Smejati? Da! Seveda se morem smejati! Ako ne bi imel dolgovi!

— Dolgove? O, da! Dolgove! Seveda, to človeka ovira pri vsakem delu! — zagotavlja mama premišljeno. — Dolgovi! Da, da!

— Morajo biti plačani, da pridem na čisto pot.

— Seveda! Poprej ljudje do tebe ne morejo imeti zaupanja. Dolgovi morajo biti plačani. Dobro znamenje, da to izprevidiš! Toda povej, Žorž! Kako pa boš mogel to napraviti?

Žorž udari z besedo:

— Ko bi vedel, ne bi prišel k tebi!

— Tako, tako, tako! In koliko bi potreboval?

— Tisočak! Tega se Žorž ni upal izreči. Naglo presodi v mislih: mogoče bi se moglo napraviti ceneje. Pred vsem morajo biti plačani dolgovi v vasi, ako bi oni ljudje, ki so pusti-

li delati v sosednjih vaseh, zopet hoteli prihajati v njegovo kovačnico. Zadolžnica pri staremu Ruffelnu ima še čas do Novoga leta, tretji mesec, medtem pa bo delal in kaj zaslužil. Za sebe ne potrebuje ničesar na roke; mogel bi živeti od enega dneva do drugega, samo da bi pomočnik dobil svoje. Sam bi mogel stradati, ako ne bi šlo drugače. Samo najpotebnejše je moral imeti.

— Saj pravzaprav ni veliko, samo petsto šilingov.

(Dalje prihodnjič.)

ZDRAVSTVENI PROBLEMI TUJERODCEV

Statistična proučavanja glede moralitete in bolezni med tujerodci v Združenih državah pokazuje, da se oni sicer precej dobro prilagodijo ameriškim razmeram in načinu življenja, vendarle da imajo nekatere tujerodne skupine svoje posebne zdravstvene probleme.

Mesto New York je eno izmed mest, kjer so zdravstvene oblasti sistematično nabirale podatke o mortaliteti in zdravju tujerodnih skupin.

Posebno zanimivi so uradni podatki, ki pokazujejo, koliko ljudi je umrlo na sušici (tuberkuloze) v raznih tujerodnih skupinah. Na jetiki dandanes pomira v Ameriki veliko manj kot poprej. Visoko mortaliteto pa pokazuje v New Yorku le dve skupini: Kitajci in priseljenci iz Portorica. V desetletju, 1930—31 je mortaliteta izmed Kitajcev znašala radi tuberkuloze 580 (kar pomenja, da izmed vsakih 100,000 Kitajcev je umrlo vsako leto 580 na jetiki), izmed Portorikancev pa 461.

Število žrtev jetike v drugih skupinah je bilo mnogo manjše in pokazuje se povrhi, da se je znatno zmanjšalo napram prejšnjemu desetletju 1920—31.

Tako, na primer, smo v letu 1930—31 imeli 422,431 priseljencev iz Rusije in razmerno število smrti radi tuberkuloze je bilo med njimi 50 za 100,000 prebivalcev napram 70 v letu 1920—21.

Za 440,250 priseljencev iz Italije je mortaliteta znašala 53 napram 107 v letu 1920—21. Mortaliteta izmed 238,339 priseljencev iz Poljske je bila (za tuberkulozo) 42 in odnosno število za l. 1920—21 je bilo mnogo manjše.

Iz Nemčije smo imeli leta 1930—31 v New Yorku 237,588 ljudi in razmerno število smrti radi jetike je bilo med njimi 45 napram 105 deset let nazaj.

Najnižjo mortaliteto radi tuberkuloze pljuče so pokazale skandinavske skupine (86,493 priseljencev). Mortaliteta je znašala le 24 za vsake 100,000 napram 150 v l. 1920—21.

Jako poučni so nekateri podatki glede Italijanov v mestu New York. Leta 1931 jih je umrlo 7863. Izmed vzrokov smrti se nekatere bolezni zlasti odlikujejo: pljučnica, diabetes in sifilistične bolezni (med moškimi). Ako primerjamo spodnji del mesta (okolo Mulberry Streeta), kjer 48 odstotkov prebivalstva je italijanskega izvora, z zgornjim delom (na

East Harlemu), kjer 71 odstotkov prebivalstva je italijansko, vidimo, da spodnji del ima splošno višjo mortaliteto kot Up-town del (14.92 napram 12.39 za 100,000 prebivalcev) in tudi višjo mortaliteto na tuberkulozi (126 napram 82 za 100 tisoč prebivalcev).

Vzrok temu se pripisuje iz bornemu delovanju takozvanega East Harlem Health Center.

Židovsko prebivalstvo ima razmerno mnogo več smrti kot nežidovsko radi diabetes (sladkorne bolezni), raka in boleznimi nervoznega sistema. Tudi število samomorov je višje izmed Židov.

Na drugi strani je izmed njih manj tuberkuloze, zlasti kar se tiče moškega spola. V starosti med 30. in 50. letom je znašala mortaliteta radi tuberkuloze izmed moškega prebivalstva židovskega le tretino one med nežidovskimi belokožci. Tudi sifilistične bolezni so med njimi povzročile mnogo manj smrti. Zakaj je temu tako, zdravstveni oblasti se ne upajo soditi.

FLIS.

"PIJTE VEČ MLEKA!"

Pomožni zdravstveni komisar za državo New York, dr. Paul D. Brooks, je danes pozval vse javne delavce in organizacije, naj z vsami silami podpirajo državno kampanjo, čije svrha je, napotiti ljudi, da bodo pili več mleka.

Povečana poraba mleka — je rekel dr. Brooks — je v največjem interesu javnega zdravja. Naloga javnih delavcev je, prepričati vsakega državljana, da v tem oziru izpremeni svojo dijetlo.

Dr. Brooks in zdravstveni komisar dr. Thomas Parran sta že prej pozvala vse zdravstvene delavce, javne in privatne, naj agitirajo za povečano porabo mleka ter naj dvignejo to največjo industrijo v državi New York.

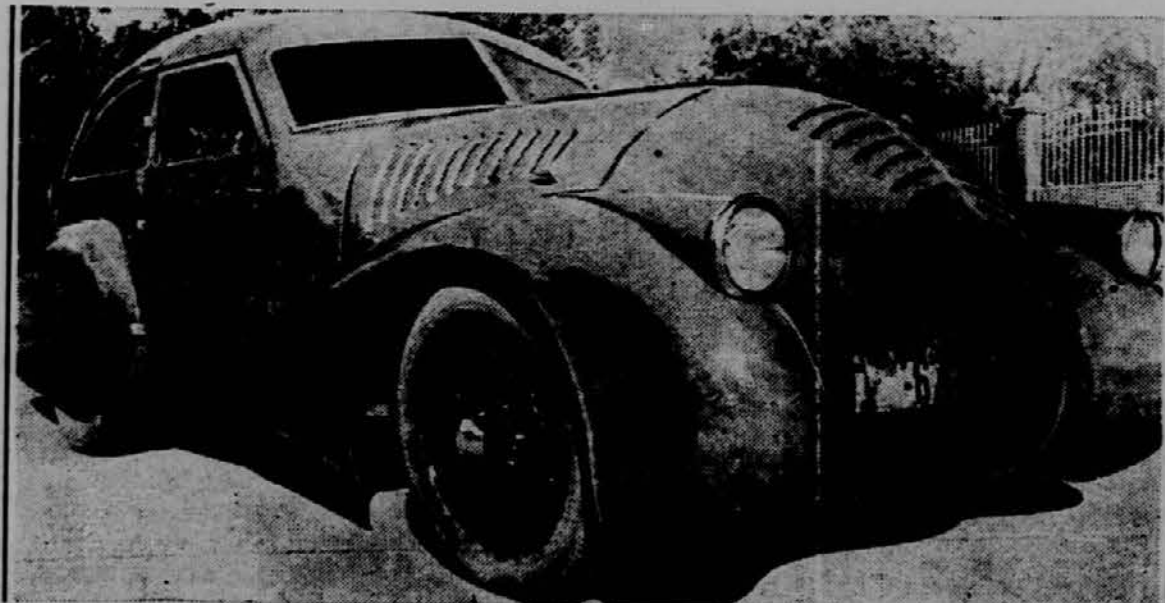
Oglaševanje precej pomaga — pravi dr. Brooks, — toda dosti več zaleže smotrna kampanja. Posebno bolniške strežnice zamorejo dosti pomagati s tem, da pojasnijo materam korist mleka za zdravje otrok in cele družine.

Kvart mleka ima v sebi toliko kalorij kakor funt mesa, dvajset čebul ali sedem jajc.

Advertise in

in "GLAS NARODA"

NAJNOVEJŠI MODEL SOVJETSKEGA AVTOMOBILA

Načrt zanj je napravil znani inženir L. M. Nikitin. V njem je prostora za šest oseb.

NEWYORŠKI PABERKI

(Nadaljevanje s 2. strani.)

prize", da bo imel bolj vesel Zahvalni dan.

Iz starega kraja je prišel v teh dnevih Rev. Smolej ter ostal nekaj dni med nami v New Yorku. Udeležil se je nedeljske "Bled-ove" prireditve in bi najraje ostal med nami vsaj do Thanksgiving day, pa je moral iti naprej. Iz Evrope je prinesel polno zanimivih jugoslovanskih in avstrijskih "paberkov", ki jih namerava razpečati v kratkem v raznih slovenskih listih.

Kakor se vidi, se utedne zgoliti, da bomo k letošnji polnočni gažili po snegu. Zadnji tedenski poročal o pomladanskem vremenu; danes vam pa moram poročati, da sem zadnji ponedeljek ob 3.50 popoldne prvič to jesen videl padati snežinke.

Zvedel sem tudi, da "newyorskke paberke" piše naš gospod župnik. Jaz pa samo podpišem. Vsa stvar je pa takale: Kdor me pozna, dobro ve, da jaz sam nisem zmožen pravilne slovenščine. Saj sem delal 11 let večinoma med Amerikanci in je skoraj res, kakor mi je moj oče pravil, da sem slovenščino pozabil, angleško pa še tudi dosti ne znam. S tem, da pišem "newyorskke paberke" (kar je čisto moj domislek in moje delo, če kdo verjame ali pa ne!), se učim lepe in pravilne slovenščine. Kje se je pa hočem učiti, ako ne pri tistem, ki jo zna? Jaz sem srečen in hvaležen, da imam priliko za to! Mnogi se je pa ogibajo, da skrivno je gospod župnik vsakemu na razpolago. Zakaj ga pa vlačimo!!

Jerry Koprivšek, Jr.

DVE TIHOTAPSKI ZGODBI

Že večkrat smo poročali, kako prebrisan hočejo tihotapeci voditi za nos carinike. Cariniki pa, ki jih skušnja dela vsak dan modrejši, tihotapecem bridko otežujejo njihov posel. Zato si morajo tihotapeci vsak dan izmisljati nove zvijače, če nočejo, da jih carinska oblast grabi, kakor zgrabi mačka miško. Zato prihajajo na dan vedno nove zvijače v obmejnih krajih.

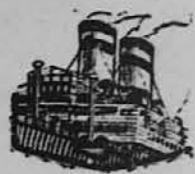
Na avstrijsko-češki meji pri Dolnjem Temnevu je carinik rekega dne ustavil dobro oblečenega moža, ki je prihajal z avstrijske strani. Odločnih korakov se je tuji gospod približal češkemu carniku, potegnili iz žepa svoj potni list, odpel svojo suknjo in pokazal, da nima nič s seboj, kar bi zanimalo carinika. Vse to je storil kot ljubezniv gospod, ki hoče carniku olajšati delo in pospešiti preiskavo. Carinik je dobil najboljši vtis. Gospodov potni list

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

316 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

- 16. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer, Berengaria v Cherbourg
- 17. novembra: Champlain v Havre
- 21. novembra: Washington v Havre, Albert Ballin v Aliburg
- 23. novembra: Majestic v Cherbourg, Conte di Savoia v Genoa
- 24. novembra: Paris v Havre
- 29. novembra: St. Louis, M. P. v Hamburg
- 30. novembra: Olympic v C, Evropa v Bremen

- 1. decembra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa
- 4. decembra: Manhattan v Havre
- 7. decembra: Saturnia v Trst, Hamburg v Hamburg, Berengaria v Cherbourg
- 8. decembra: Champlain v Havre
- 11. decembra: Gen. Von Steuben v Hamburg
- 12. decembra: New York v Hamburg
- 14. decembra: Majestic v Cherbourg, Washington v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 15. decembra: Paris v Havre, Bremen v Bremen
- 19. decembra: Albert Ballin v Hamburg
- 21. decembra: Olympic v Cherbourg
- 26. decembra: Deutschland v Hamburg
- 29. decembra: Ile de France v Havre

"GLAS NARODA"

zopet pošljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošljamo.

BOŽIČNI IZLETI

v Jugoslavijo:

POD OSEBNIM VODSTVOM

MAJESTIC v Cherbourg, odpluje 14. DEC.

Pod vodstvom Mr. Ekerovich-a.

BREMEN v Bremen, odpluje 15. DEC.

Pod vodstvom Mr. Wohlmuth-a.

PARIS v Havre, odpluje 15. DEC. —

Kdor želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj prihlasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo najboljši prostor na enemu izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljša jamstvo vsakemu. Pripravite se takoj za novoletna na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU)

216 West 18th Street

New York, N. Y.